

Rozhodnutí HVK č. 2/2023

Rozhodnutí hlavní volební komise Univerzity Palackého v Olomouci

Hlavní volební komise Univerzity Palackého v Olomouci ve složení doc. Mgr. Zdeněk Svoboda, PhD. (předseda); Bc. Tereza Marková (místopředsedkyně); Mgr. Veronika Müllerová; MUDr. Marek Szkorupa, Ph.D.; Mgr. Jakub Janega; Mgr. Jiří Kvita, Ph.D.; Mgr. et Mgr. Jan Chrastina, Ph.D., LL.M., MBA; JUDr. Zdeněk Červínek, Ph.D., rozhodla o stížnosti na průběh voleb podané [REDAKCE] tak, že:

1. Stížnost není ve smyslu čl. 10 odst. 4 vnitřního předpisu UP č. A-4/2017-ÚZ02, Volební řád do Akademického senátu UP, v účinném znění, oprávněná.

Odůvodnění rozhodnutí

Hlavní volební komise obdržela dne 12. 5. 2023 stížnost na průběh voleb do Akademického senátu Univerzity Palackého v Olomouci podanou [REDAKCE] (dále jen „navrhovatel“) v souladu s čl. 10 odst. 4 vnitřního předpisu UP č. A-4/2017-ÚZ02, Volební řád do Akademického senátu UP, v účinném znění (dále jen „Volební řád“). Námitky navrhovatele poukazují především na celou řadu pochybení v činnosti dílčí volební komise Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „LF“). V menší míře pak též namítá dílčí nedostatky v činnosti dílčí volební komise Cyrilometodějské teologické fakulty (dále jen „CMTF“) a dílčí pochybení předsedy hlavní volební komise, jenž měl napravit některá pochybení dílčích volebních komisí stran formální stránky kandidátních listin, avšak v namítaných případech se tak nestalo, resp. se tak stalo pouze v omezené míře. Konečně, navrhovatel také kritizuje nečinnost Centra výpočetní techniky UP (dále jen „CVT“), jež mělo po dobu konání voleb průběžně zveřejňovat volební účast, avšak na tuto svou povinnost rezignovalo.

Stížnostní námitky lze rozdělit do dvou kategorií. První z nich jsou námitky spíše bagatelního rázu (drobné organizační chyby na straně dílčí volební komise LF a chyby v psaní). Jak sám navrhovatel podotýká, tyto námitky jsou spíše marginálního rázu a nemohly mít vliv na výsledek voleb, a proto je hlavní volební komise vypořádá pouze zkráceně. Druhou kategorií jsou pak námitky závažnější, jež podle názoru navrhovatele již výsledky voleb na LF ovlivnit mohly. Těmto námitkám bude následně věnováno podrobnější zdůvodnění.

Volební komise nejprve zhodnotila první kategorii námitek. V rámci této oblasti navrhovatel především namítá, že dílčí volební komise na LF zvolila v rozporu s čl. 3 odst. 4 Volebního řádu pouze předsedu dílčí volební komise a již nikoli jejího místopředsedu. Navrhovatel dále tvrdí, že kandidátní listina pro LF neměla – v rozporu s čl. 5 odst. 6 Volebního řádu – stejnou formu jako kandidátní listiny na jiných fakultách, neboť „tituly jsou uváděny v různých variantách (doc./Doc., Prof./prof., MA/M.A.), nejednotně se používají čárky, středníky či závorky ve výčtech informací apod. Vzorů neodpovídají ani záhlaví kandidátních listin.“ Dále mělo dojít k pochybení, když na kandidátní listině u doc. Jonové nebyly uvedeny všechny její akademické

tituly a u kandidátů doc. France a prof. Procházky mělo dojít k navrhovatelem nespécifikovaným chybám v označení pracoviště.

Dle názoru hlavní volební komise skutečně došlo k pochybení, když si dílčí volební komise nezvolila svého místopředsedu, avšak toto pochybení nemělo žádný dopad na průběh voleb, a to především proto, že pozice místopředsedy je spíše formálního rázu. Ostatně, ani Volební řád přímo neukládá místopředsedům dílčí volební komise konkrétní úkoly. Explicitně počítá přímo s jednáním předsedy či dílčí volební komise jako celku. Náplň činnosti místopředsedů je pak dána konkrétní dohodou, resp. rozhodnutím dílčí volební komise. Druhá skupina námitek uvedená v rámci této kategorie pak představuje typické chyby v psaní, které neměly vliv na obsahovou stránku dokumentů. Hlavní volební komise je proto toho názoru, že tyto formální chyby nemohly výsledek voleb nijak ovlivnit.

Jak již bylo zmíněno, druhá kategorie námitek je již závažnějšího rázu, proto si též zasluhují detailnější rozbor ze strany hlavní volební komise. V rámci této kategorie navrhovatel především namítá, že kandidáti nebyli na kandidátní listině seřazeni v abecedním pořadí, jak to předepisuje čl. 5 odst. 9 Volebního řádu. Tento nedostatek se pak také „propsal“ do způsobu zpracování volebního lístku, na němž taktéž kandidáti nebyli seřazeni dle abecedního pořadí předepsaného čl. 7 odst. 2 Volebního řádu. V rozporu s tímž ustanovením Volebního řádu nebyla na volebním lístku za LF uvedena informace ročníku studia studentských kandidátů. Konečně, hlasovací lístek pro LF neodpovídal kandidátní listině, neboť u kandidáta MUDr. Petra Džubáka, Ph.D., bylo pokaždé uvedeno jiné pracoviště.

Hlavní volební komise skutečně zjistila, že k namítaným porušením Volebního řádu došlo, avšak neshoduje se s názorem navrhovatele, že mohla mít vliv na výsledek voleb. Dle vyjádření předsedy dílčí volební komise LF k uvedeným pochybením došlo tím, že návrhy kandidátů pro volby do AS UP na LF přepisoval na kandidátní listinu v pořadí, jak mu byly doručeny a na závěr je opomenul seřadit dle abecedního pořadí. Toto pochybení se bohužel následně také „propsalo“ do podoby volebního lístku. Hlavní volební komise je toho názoru, že uvedené pochybení, hypoteticky způsobitelné preference voličů ovlivnit, nemělo na výsledek hlasování v rámci voleb do AS UP na LF vliv.

Požadavek na řazení kandidátů dle předem stanoveného klíče (zde abecedního pořadí) je jistě důležitým prvkem zajišťujícím objektivitu a férovost voleb, neboť má bránit zvýhodnění kandidátů uvedených na prvním místě kandidátky a současně zmatení voličů a ovlivňování jejich skutečné vůle tím, že jim takto bude „podsunut“ preferovaný kandidát. Při vědomí významu tohoto požadavku však hlavní volební komise dospěla k závěru, že jeho nedodržení nemohlo reálně výsledky voleb na LF ovlivnit. Tento požadavek totiž nabývá na významu spolu s rostoucím počtem kandidátů na kandidátní listině. V našem případě se však jedná o pouhé jednotky kandidátů, konkrétně o pět kandidátů v akademické kurii a tři kandidáty v kurii studentské. Kandidátní listina, resp. volební lístek, jsou tudíž velmi přehledné. Voličům tedy již po jejich letném zhlédnutí muselo být jasné, jací kandidáti ve volbách kandidují, a šance, že by jejich volba mohla být tímto pochybením ovlivněna, je zcela minimální. Uvedené platí tím spíše, že volby byly doprovázeny rozsáhlou informační kampaní jak na úrovni Univerzity Palackého jako celku, tak také na úrovni jednotlivých fakult, voliči již před otevřením volební aplikace s největší pravděpodobností již znali osoby kandidátů do AS UP za LF.

Uvedenému závěru svědčí mj. také samotné výsledky voleb. Konkrétně to, že ani jeden z kandidátů uvedených na prvních dvou místech kandidátní listiny, resp. volebního lístku, mezi akademiky nebyl zvolen. Jednalo se o MUDr. Petra Džubáka, Ph.D., který se umístil na čtvrtém místě se 146 hlasy, a MUDr. Josefa Srovnala, Ph.D., který se umístil na pátém místě s 96 hlasy. Pro srovnání zvolení kandidáti, prof. MUDr. Vít Procházka, Ph.D., získal 439 hlasů a doc. MUDr. Vladislav Raclavský, Ph.D., získal 359 hlasů. Podobně lze též interpretovat výsledky ve studentské kurii, v níž byla sice se 291 hlasy zvolena studentka Katarína Sarvašová, jež byla uvedena na prvním místě kandidátky, resp. volebního lístku. Nicméně rozdíl mezi ní a v pořadí druhou kandidátkou, Annou Holečkovou (získala 242 hlasů), činil 49 hlasů, tj. zhruba šestinu hlasů získaných vítěznou kandidátkou a zhruba pětinu hlasů získaných kandidátkou, která se umístila na druhém místě mezi studenty.

Ze všech výše uvedených důvodů má hlavní volební komise za to, že pochybení dílčí volební komise LF spočívající v tom, že kandidáti za LF na kandidátní listině, resp. volebním lístku, nebyli seřazeni dle abecedního pořadí, nebyla způsobilá výsledkem hlasování ve volbách do AS UP ovlivnit. Jestliže návrhové námítá, že předseda hlavní volební komise měl v souladu s čl. 5 odst. 7 Volebního řádu při kontrole kandidátní listiny pro LF uvedený nedostatek v pořadí kandidátů zjistit a vyzvat předsedu dílčí volební komise LF k jeho nápravě, pak hlavní volební komise nemůže než souhlasit. Bohužel se tak nestalo. Uvedené však současně nemůže nic změnit na již výše uvedeném závěru o tom, že předmětné pochybení nebylo způsobilé s výsledky voleb „zamíchat“.

Ke stejnému závěru pak hlavní volební komise dospěla též co do námítky, že na volebním lístku nebyl u studentských kandidátů uveden údaj o ročníku jejich studia. Hlavní volební komise zjistila, že tyto údaje se na volebním lístku neobjevily z důvodu pochybení CVT při vkládání údajů do volební aplikace. Všechny dokumenty ať již zpracované dílčí volební komisí či předsedou hlavní volební komise tyto údaje o studentech obsahují. Jak již bylo uvedeno výše, volby do AS UP provázela masivní informační kampaň vedená jak informačními kanály Univerzity jako celku, tak jejími jednotlivými fakultami. Tato byla zacílena na propagaci voleb a kandidujících osobností. Informace o volbách i kandidátech tak byly členům akademické obce LF sdíleny jak formou hromadných e-mailů, speciálního webového portálu (volby.upol.cz), webových stránek fakulty, i jejích sociálních sítí. Na všech těchto platformách byly údaje o ročníku studia kandidátů z řad studentů LF uvedeny.

Vzhledem k rozsahu informační kampaně, jejíž průběh dílčí volební komise i hlavní volební komise průběžně koordinovaly s pracovníky, jež mají na UP či jejích součástech na starost propagaci a komunikaci (neboli PR), je hlavní volební komise toho názoru, že voliči již před otevřením volební aplikace s největší pravděpodobností již znali všechny relevantní informace o kandidátech do AS UP za LF, a to včetně informací o ročníku studia u studentských kandidátů. S ohledem na uvedené je tudíž hlavní volební komise toho názoru, že neuvedení informace o ročníku studia u studentských kandidátů na LF nemohlo výsledky voleb do AS UP ovlivnit.

Pokud jde o námítku, že hlasovací lístek pro LF neodpovídal kandidátní listině, neboť u kandidáta MUDr. Petra Džubáka, Ph.D., bylo pokaždé uvedeno jiné pracoviště, hlavní volební komise konstatuje, že tento stav je výsledkem snahy předsedy odstranit nedostatky v kandidátní listině pro LF. Stěžovatel se totiž již před začátkem voleb na předsedu hlavní

volební komise obrátil s tím, že zveřejněná kandidátní listina pro LF obsahuje nepřesnou informaci o pracovišti MUDr. Džubáka, Ph.D., neboť u jeho jména jsou uvedena dvě pracoviště, a to Dětská klinika a Ústav molekulární a translační medicíny. V informačním systému Univerzity, Portálu UP, je však veden pouze jako odborný asistent v Laboratoři experimentální medicíny, která je součástí Ústavu molekulární a translační medicíny. Předseda hlavní volební komise na tento popud informace ověřil a zjistil, že zmíněný kandidát je zaměstnán na obou pracovištích, ale pracovní poměr k UP se vztahuje pouze na druhé z nich (Ústav molekulární a translační medicíny). Informaci o Dětské klinice tak nechal z kandidátní listiny odstranit. Změna se však již automaticky „nepropsala“ do kandidátního lístku na LF. Navrhovatel následně – a to již po zahájení hlasování – na tuto skutečnost předsedu hlavní volební komise upozornil, avšak v tu chvíli již nebylo možné do aplikace zasahovat, a tudíž v ní ani nebylo možné uvedený údaj opravit. Předseda hlavní volební komise o tom navrhovatele informoval a omluvil se mu za tuto nesrovnalost.

Uvedená nesrovnalost tak vznikla snahou předsedy hlavní volební komise napravit drobnou nesrovnalost, na níž jej ve své dřívější námitce upozornil navrhovatel. V očích hlavní volební komise nepředstavuje tento nedostatek nijak závažné pochybení, spíše se svou závažností blíží k již výše zmíněným chybám v psaní. Zjevně tedy nemohlo ovlivnit výsledky voleb do AS UP.

Další – nikoli marginální – námitkou proti průběhu voleb na LF je, že v rozporu s čl. 5 odst. 8 Volebního řádu předseda dílčí volební komise LF nezajistil zveřejnění kandidátní listiny na elektronické úřední desce LF. I v tomto případě nehodlá hlavní volební komise rozporovat pravdivost tvrzení navrhovatele a konstatuje, že předseda dílčí volební komise LF pochybil, když nezajistil zveřejnění kandidátní listiny na elektronické úřední desce LF. Současně je hlavní volební komise toho názoru, že dosah tohoto pochybení nelze přeceňovat. Jak již bylo podrobně uvedeno výše, volbám předcházela velmi intenzivní informační kampaň, v jejímž rámci byly šířeny informace o volbách jako takových, stejně tak i o kandidátech. Tato kampaň probíhala jak na informačních platformách UP, tak i na jejích jednotlivých součástech. Současně byly v této kampani využity jak informační kanály pro plošné sdílení informací (webové stránky UP a jejích fakult, nástěnky a také sociálních sítí), tak i kanály individualizované (rozesílání e-mailů do univerzitních e-mailových schránek). S ohledem na uvedené skutečnosti má hlavní volební komise zato, že akademická obec LF měla možnost se s kandidáty v dostatečném předstihu před volbami seznámit. Požadavku publicity a transparentnosti, jež má zveřejnění kandidátní listiny na úřední desce zajistit, bylo tedy dáno zadost a předmětný nedostatek se nemohl nijak promítnout do výsledků voleb. Ostatně, tento závěr podporuje také volební účast na LF (25,6 %), která byla třetí nejvyšší ze všech fakult UP (celouniverzitní průměr přitom činil 19,2 %).

Konečně, poslední z námitek navrhovatele směřuje vůči tomu, že CVT v rozporu s čl. 6 odst. 2 Volebního řádu průběžně nezveřejňovalo informace o volební účasti (a to jak v celouniverzitním, tak fakultním měřítku) na webu volby.upol.cz. Hlavní volební komise ani v tomto bodě nerozporuje, že došlo k pochybení ze strany CVT. Nicméně, ani tuto námitku nepovažuje za způsobilou zpochybnit volební výsledky. A to z toho důvodu, že volební účast byla průběžně monitorována ze strany hlavní volební komise. Tato, stejně jako dílčí volební komise jednotlivých fakult UP, pak v návaznosti na její vývoj komunikovaly s příslušnými

odděleními komunikace a koordinovali informační kampaň k volbám, kterou jsme již poměrně obšírně popsali výše. Hlavní volební komise se domnívá, že hlavním účelem požadavku na průběžné zveřejňování volební účasti má být jednak transparentnost voleb a současně mobilizace voličů k jejich účasti ve volbách. Prvního účelu bylo dosaženo následným publikováním informací o volební účasti (spolu s celou řadou dalších statistických údajů o průběhu voleb) na již zmíněném webu volby.upol.cz ale i na jiných informačních platformách UP a jejích fakult. Druhého účelu pak bylo dosaženo prostřednictvím již výše opakovaně odkazované informační kampaně.

Na závěr hlavní volební komise konstatuje, že ačkoli stížnostní námítky a zjištěná pochybení nevyznívají – především pro dílčí volební komisi LF a jejího předsedu – příliš lichotivě, hlavní volební komise by chtěla podotknout, že při jejich hodnocení přihlížela též k tomu, že volby do AS UP se konaly teprve podruhé formou elektronického hlasování. S tím jde ruku v ruce i to, že některé postupy při organizaci voleb nejsou stále ustáleny a pravidla obsažená ve Volebním řádu se stále tříbí a zpřesňují. Ačkoli je zřejmě navrhovatel odlišného názoru, organizace voleb i po přechodu na elektronickou formu hlasování nadále zůstává poměrně organizačně, komunikačně i časově náročnou činností. Současně je třeba mít na paměti, že členové dílčích volebních komisí, kteří tuto činnost vykonávají, jsou právními laiky, kteří nejsou nijak specificky pro výkon této funkce školeni. Dělají tuto činnost dobrovolně, ve volném čase, anebo na úkor svých dalších pracovních povinností, v již tak velmi náročném zaměstnání (akademičtí pracovníci), resp. při studiu (pregraduální či postgraduální studenti).

S ohledem na vše výše uvedené hlavní volební komise uzavírá, že je nesporné, že většina z namítaných pochybení dílčí volební komise LF, předsedy hlavní volební komise i CVT v rámci voleb do AS UP porušila Volební řád. **Hlavní volební komise však neshledala, že by průběh voleb do AS UP trpěl takovými vadami, jež by – jednotlivě či ve svém souhrnu – byly způsobilé výsledky voleb ovlivnit, tj. že by voliči volili v proběhnuvších volbách jinak, kdyby k těmto nedostatkům nedošlo.** Hlavní volební komise tedy neshledala stížnost navrhovatele za oprávněnou ve smyslu čl. 10 odst. 4 Volebního řádu, a proto jí nemohla vyhovět.

V Olomouci dne 19. 5. 2023

doc. Mgr. Zdeněk Svoboda, PhD., v.r.
Předseda hlavní volební komise